

ЗАТВЕРДЖЕНО  
рішенням Урядового комітету з питань  
європейської та євроатлантичної інтеграції,  
міжнародного співробітництва, правової  
політики та правоохоронної діяльності  
від 20 березня 2025 р.  
(протокол № 3)

01998L0026 — UA — 27.06.2019 — 005.001

Цей текст слугує суто засобом документування і не має юридичної сили. Установи Союзу не несуть жодної відповідальності за його зміст. Автентичні версії відповідних актів, включно з їхніми преамбулами, опубліковані в Офіційному віснику Європейського Союзу і доступні на EUR-Lex. Зазначені офіційні тексти безпосередньо доступні за посиланнями, вставленими у цей документ

**► В ДИРЕКТИВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ 98/26/ЄС**

**від 19 травня 1998 року**

про остаточність розрахунків у платіжних системах та системах розрахунків за операціями із цінними паперами

(ОВ L 166 11.06.1998, с. 45)

Зі змінами, внесеними:

	№	Офіційний вісник сторінка	дата
<b>► M1</b>	ДИРЕКТИВОЮ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ 2009/44/ЄС Текст стосується ЄЕП від 06 травня 2009 року	L 146 37	10.06.2009
<b>► M2</b>	ДИРЕКТИВОЮ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ 2010/78/ЄС Текст стосується ЄЕП від 24 листопада 2010 року	L 331 120	15.12.2010
<b>► M3</b>	РЕГЛАМЕНТОМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) № 648/2012 від 04 липня 2012 року	L 201 1	27.07.2012
<b>► M4</b>	РЕГЛАМЕНТОМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) № 909/2014 від 23 липня 2014 року	L 257 1	28.08.2014
<b>► M5</b>	ДИРЕКТИВОЮ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) 2019/879 від 20 травня 2019 року	L 150 296	07.06.2019

**▼ В**

**ДИРЕКТИВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ 98/26/ЄС**

**від 19 травня 1998 року**

про остаточність розрахунків у платіжних системах та системах розрахунків з цінними паперами

## СЕКЦІЯ I

### СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ І ТЕРМІНИ ТА ОЗНАЧЕННЯ

#### Стаття 1

Положення цієї Директиви застосовують до:

- (a) будь-якої системи, визначеної у статті 2(a), що регулюється правом держави-члена та функціонує у будь-якій валюті, ►М1 євро ◀ або у різних валютах, які система конвертує між собою;
- (b) будь-якого учасника такої системи;
- (c) забезпечення, наданого у зв'язку із:  
— участю у системі, або

#### ▼М1

— функціонуванням центральних банків держав-членів або Європейського Центрального Банку в контексті їхніх функцій як центральних банків.

#### ▼В

#### Стаття 2

Для цілей цієї Директиви:

- (a) «система» означає формальний механізм:

#### ▼М1

— між трьома або більше учасниками, за винятком системного оператора такої системи, можливого розрахункового агента, можливого центрального контрагента, можливої клірингової установи або можливого непрямого учасника, зі спільними правилами та стандартизованими механізмами для клірингу, через центрального контрагента або без нього, або здійснення розпоряджень на переказ між учасниками

#### ▼В

— що регулюється правом держави-члена за вибором учасників; однак, учасники можуть обирати лише право держави-члена, у якій принаймні один із них має головний офіс, та

#### ▼М4

— призначений, без обмеження інших суворіших умов загального застосування, встановлених національним правом, як система та повідомлений Європейському органу з цінних паперів і ринків державою-членом, право якої застосовується, після того, як така держава-член переконається в належності правил системи.

#### ▼В

З дотриманням умов, передбачених у першому підпараграфі, держави-члени можуть призначити як систему такий формальний механізм, діяльність якого полягає у здійсненні розпоряджень на переказ, як визначено у другому абзаці пункту (i), та який в обмеженому обсязі виконує розпорядження стосовно інших фінансових інструментів, якщо така держава-член вважає, що таке призначення є гарантовано надійним з огляду на системний ризик.

Держава-член також може на індивідуальних засадах призначити як систему формальний механізм між двома учасниками, не рахуючи можливого розрахункового агента, можливого центрального

контрагента, можливої клірингової установи або можливого непрямого учасника, якщо держава-член вважає, що таке призначення є гарантовано надійним з огляду на системний ризик.

#### ▼ M1

Механізм, встановлений між двома взаємодійними системами, не розглядається як система;

#### ▼ B

(b) «установа» означає:

#### ▼ M1

— кредитну установу, як означено у статті 4(1) Директиви Європейського Парламенту і Ради 2006/48/ЄС від 14 червня 2006 року щодо започаткування та здійснення діяльності кредитних установ (нова редакція) ( <sup>1</sup> ), включно з установами, перелік яких наведено у статті 2 зазначеної Директиви,

— інвестиційну фірму, як означено у статті 4(1)(1) Директиви Європейського Парламенту і Ради 2004/39/ЄС від 21 квітня 2004 року про ринки фінансових інструментів ( <sup>2</sup> ), за винятком установ, визначених у статті 2(1) зазначеної Директиви,

#### ▼ B

— органи публічної влади та компанії, діяльність яких гарантовано суб'єктами публічного права, або  
— будь-яка компанія, головний офіс якої розташований за межами Співтовариства та функції якої відповідають функціям, що їх мають кредитні установи або інвестиційні фірми Співтовариства, як визначено у першому та другому абзацах, що бере участь у системі та яка відповідає за виконання фінансових зобов'язань, що виникають у зв'язку з розпорядженнями на переказ у такій системі.

Якщо система перебуває під наглядом відповідно до національного законодавства та виконує лише розпорядження на переказ, як визначено у другому абзаці пункту (i), а також платежі, пов'язані з такими розпорядженнями, держава-член може ухвалити рішення про те, що такі компанії, які беруть участь у такій системі та які відповідають за виконання фінансових зобов'язань у зв'язку з розпорядженнями на переказ у цій системі, можуть вважатися установами, за умови що принаймні три учасника цієї системи належать до категорій, зазначених у першому підпараграфі, та що таке рішення є гарантовано надійним з огляду на системний ризик.

#### ▼ M5

(c) «центральный контрагент» означає центрального контрагента, як означено в пункті (1) статті 2 Регламенту (ЄС) № 648/2012;

#### ▼ B

(d) «розрахунковий агент» означає суб'єкта, що надає установам та/або центральному контрагенту, які є учасниками систем, розрахункові рахунки, через які здійснюються розрахунки за розпорядженнями на переказ у таких системах, та, залежно від потреби, надає таким установам та/або центральним контрагентам кредит для цілей розрахунків;

(e) «клірингова установа» означає установу, відповідальну за обчислення чистих позицій установ, можливого центрального контрагента та/або можливого розрахункового агента;

#### ▼ M5

(f) «учасник» означає установу, центрального контрагента, розрахункового агента, клірингової установи, системного оператора або учасника клірингу центрального контрагента відповідно до статті 17 Регламенту (ЄС) № 648/2012;

#### ▼ M1

- (g) «непрямий учасник» означає установу, центрального контрагента, розрахункового агента, клірингову установу або системного оператора, що мають договірні відносини з учасником у системі, який виконує розпорядження на переказ, що дає змогу непрямому учаснику передавати розпорядження на переказ через систему, за умови що непрямий учасник відомий системному оператору;
- (h) «цінні папери» означає усі інструменти, зазначені в секції С додатка I до Директиви 2004/39/ЄС;

**▼В**

- (i) «розпорядження на переказ» означає:

**▼M1**

— будь-яку інструкцію учасника щодо передачі на користь отримувача суми грошових коштів шляхом реєстрації запису на рахунках кредитної установи, центрального банку, центрального контрагента або розрахункового агента, або будь-яке розпорядження, яка призводить до взяття на себе або здійснення платіжного зобов'язання згідно з визначенням, що міститься у правилах платіжної системи, або

**▼В**

— інструкцію учасника про переказ на ім'я або на користь певної особи одного цінного паперу, його частки, або декількох цінних паперів, шляхом внесення запису до реєстру або іншим способом;

- (j) «провадження щодо неплатоспроможності» означає будь-який колективний захід, передбачений правом держави-члена або третьої країни, спрямований або на ліквідацію учасника, або на його реструктуризацію, при цьому такий захід включає тимчасове припинення та встановлення обмежень щодо здійснення переказів або платежів;
- (k) «неттінг» означає трансформування в одну нетто-вимогу або в одне нетто-зобов'язання вимог і зобов'язань, які виникають з доручення на здійснення переказів, які учасник або учасники видають або одержують один від одного або декількох більше учасників, як результат лише нетто-вимога може вимагатися або виникає лише нетто-зобов'язання;

**▼M1**

- (l) «розрахунковий рахунок» означає рахунок у центральному банку, що його розрахунковий агент або центральний контрагент використовує для зберігання коштів або цінних паперів та для врегулювання розрахунків за операціями між учасниками у системі;
- (m) «забезпечення» означає усі активи, що можуть бути реалізовані, до яких, зокрема, входить фінансове забезпечення, зазначене у статті 1(4)(а) Директиви Європейського Парламенту і Ради 2002/47/ЄС про угоди про фінансове забезпечення ( <sup>3</sup> ), які надаються під заставу (в тому числі гроші, надані під заставу), договори репо або подібні договори, або інше, для цілей забезпечення прав та зобов'язань, що можуть потенційно виникати у зв'язку із системою, або які надаються центральним банками держав-членів чи Європейському Центральному Банку;

**▼M1**

- (n) «робочий день» охоплює розрахунки як у денний, так і в нічний час, та включає усі події, що мають місце протягом бізнес-циклу системи;
- (o) «взаємодійні системи» означає дві або більше систем, системні оператори яких уклали між собою угоду, що передбачає виконання розпоряджень на переказ між системами;

- (p) «системний оператор» означає суб'єкт чи суб'єкти, які несуть правову відповідальність за функціонування системи. Системний оператор також може діяти як розрахунковий агент, центральний контрагент або клірингова установа.

**▼В**

СЕКЦІЯ II

**НЕТТІНГ ТА РОЗПОРЯДЖЕННЯ НА ПЕРЕКАЗ**

*Стаття 3*

**▼M1**

1. Розпорядження на переказ та неттінг повинні підлягати примусовому виконанню та повинні бути зобов'язальними для третіх сторін навіть у випадку провадження щодо неплатоспроможності проти учасника, за умови що розпорядження на переказ були внесені в систему до моменту відкриття такого провадження щодо неплатоспроможності, як визначено у статті 6(1). Це положення застосовується навіть у випадку провадження щодо неплатоспроможності проти учасника (у відповідній системі або у взаємодійній системі) або проти системного оператора взаємодійної системи, який не є учасником.

Якщо розпорядження на переказ внесені в систему після моменту відкриття провадження щодо неплатоспроможності та виконуються протягом робочого дня, як визначено у правилах системи, протягом якого відбувається відкриття такого провадження, вони повинні підлягати примусовому виконанню та повинні бути зобов'язальними для третіх сторін тільки у разі, якщо системний оператор може довести, що на момент настання безвідкличності таких розпоряджень на переказ йому не було відомо і не могло бути відомо про відкриття такого провадження.

**▼В**

2. Жодні закони, нормативно-правові акти, норми чи практики щодо скасування договорів та операцій, укладених до моменту відкриття провадження щодо неплатоспроможності, як визначено у статті 6(1), не повинні призводити до скасування неттінгу.

3. Момент внесення у систему розпорядження на переказ повинен бути визначений у правилах відповідної системи. Якщо існують вимоги щодо моменту внесення, передбачені національним правом, що регулює систему, відповідні правила системи повинні відповідати таким вимогам.

**▼M1**

4. У випадку взаємодійних систем, кожна система визначає власні правила щодо моменту внесення у власну систему, при цьому вони повинні забезпечити, наскільки це можливо, щоб правила усіх відповідних взаємодійних систем були узгоджені щодо цього питання. Якщо прямо не передбачено правилами усіх систем, які беруть участь у взаємодійних системах, правила щодо моменту внесення однієї системи не повинні зазнавати впливу будь-яких правил інших систем, з якими вона є взаємодійною.

**▼M1**

*Стаття 4*

Держави-члени можуть передбачити, щоб відкриття провадження щодо неплатоспроможності проти учасника або системного оператора взаємодійної системи не перешкоджало використанню коштів або цінних паперів, доступних на розрахунковому рахунку такого учасника, з метою виконання зобов'язань такого учасника у системі або у взаємодійній системі протягом робочого дня, у який відбулося відкриття провадження щодо неплатоспроможності. Держави-члени можуть також

передбачити, щоб кредитний інструмент такого учасника, під'єднаний до системи, міг бути використаний для покриття зобов'язань такого учасника у системі чи у взаємодійній системі у межах доступного наявного забезпечення.

▼В

#### Стаття 5

Розпорядження на переказ не може бути відкликано учасником системи чи третьою стороною з моменту, визначеного у правилах відповідної системи.

▼М1

У випадку взаємодійних систем, кожна система визначає власні правила щодо моменту безвідкличності, при цьому вони повинні забезпечити, наскільки це можливо, щоб правила усіх відповідних взаємодійних систем були узгоджені щодо цього питання. Якщо прямо не передбачено правилами усіх систем, які беруть участь у взаємодійних системах, правила щодо моменту безвідкличності однієї системи не повинні зазнавати впливу будь-яких правил інших систем, з якими вона є взаємодійною.

▼В

### СЕКЦІЯ ІІІ

#### ПОЛОЖЕННЯ СТОСОВНО ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ

#### Стаття 6

1. Для цілей цієї Директиви моментом відкриття провадження щодо неплатоспроможності вважається момент, коли відповідний судовий або адміністративний орган видав відповідне рішення.
2. Після ухвалення рішення відповідно до параграфу 1, відповідний судовий або адміністративний орган повинен негайно передати таке рішення відповідному повноважному органу, обраному відповідною державою-членом.

▼М2

3. Держава-член, зазначена у параграфі 2, повинна негайно повідомити про таке рішення Європейську раду із системних ризиків, інші держави-члени та європейський наглядовий орган (Європейський орган з цінних паперів і ринків) (далі — ESMA), створений Регламентом Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1095/2010 (<sup>4</sup>).

▼М1

#### Стаття 7

Провадження щодо неплатоспроможності не повинне мати ретроактивних наслідків для прав та зобов'язань учасників, що виникли на підставі участі у системі або у зв'язку із участю в системі до моменту відкриття такого провадження, як зазначено у статті 6(1). Це положення застосовується, *між іншим*, до прав та зобов'язань учасника взаємодійної системи або системного оператора взаємодійної системи, який не є учасником.

▼В

## Стаття 8

У випадку відкриття провадження щодо неплатоспроможності стосовно учасника системи, права та зобов'язання, що виникли на підставі участі у системі або у зв'язку із участю в системі такого учасника, визначаються згідно з правом, що регулює таку систему.

## СЕКЦІЯ IV

### ЗАХИСТ ПРАВ ВОЛОДІЛЬЦІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІД НАСЛІДКІВ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ НАДАВАЧА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

#### ▼ M1

## Стаття 9

1. Права системного оператора або учасника стосовно наданого їм забезпечення у зв'язку із системою або будь-якою взаємодійною системою та права центральних банків держав-членів або Європейського Центрального Банку стосовно наданого їм забезпечення не повинні зазнавати впливу провадження щодо неплатоспроможності, відкритого стосовно:

- (a) учасника (у відповідній системі та у взаємодійній системі);
- (b) системного оператора взаємодійної системи, який не є учасником;
- (c) контрагента центральних банків держав-членів або Європейського Центрального Банку; або
- (d) будь-якої третьої сторони, яка надала забезпечення.

Таке забезпечення може підлягати реалізації для задоволення зазначених прав.

#### ▼ M3

Якщо системний оператор надав забезпечення іншому системному оператору у зв'язку із взаємодійною системою, права системного оператора, який надав таке забезпечення, не повинні зазнавати впливу провадження щодо неплатоспроможності, відкритого стосовно системного оператора, якому він надав забезпечення.

#### ▼ M1

2. Якщо цінні папери, включно з правами у цінних паперах, надаються як забезпечення учасникам, системним операторам або центральним банкам держав-членів чи Європейському Центральному Банку, як описано у параграфі 1, та їхні права або права будь-яких номінальних володільців, агентів чи третіх осіб, що діють від їхнього імені щодо цінних паперів, відповідним юридично грамотним способом зареєстровані у реєстрі, на рахунку чи у централізованій депозитній системі, розташованій у певній державі-члені, встановлення прав таких суб'єктів як володільців забезпечення у зв'язку зі згаданими цінними паперами регулюється правом такої держави-члена.

#### ▼ B

## СЕКЦІЯ V

### ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

#### ▼ M1

## Стаття 10

#### ▼ M2

1. Держави-члени повинні визначити системи та відповідних системних операторів, які підпадатимуть під сферу дії цієї Директиви, та повинні надати їх перелік ESMA, а також надати ESMA інформацію про органи, обрані відповідно до статті 6(2). ESMA публікує таку інформацію на своєму вебсайті.

#### ▼ M1

Системний оператор повинен повідомляти державу-член, право якої до нього застосовується, про учасників системи, у тому числі про будь-яких можливих непрямих учасників, а також про будь-які зміни у їх складі.

Додатково до вимоги надання інформації, як передбачено у другому підпараграфі, держави-члени можуть встановлювати для систем, що підпадають під їхню юрисдикцію, вимоги щодо нагляду або отримання дозволу.

За запитом будь-якої особи, яка має законний інтерес, установа повинна надати інформацію про системи, у яких така особа є учасником, та надати інформацію про основні правила, що регулюють функціонування таких систем.

2. Системи, призначені до набуття чинності національними положеннями, що імплементують Директиву Європейського Парламенту і Ради 2009/44/ЄС від 06 травня 2009 року про внесення змін до Директиви 98/26/ЄС про остаточність розрахунків у платіжних системах та системах розрахунків з цінними паперами та до Директиви 2002/47/ЄС про угоди про фінансове забезпечення щодо пов'язаних систем та кредитних вимог ( <sup>5</sup> ), продовжують залишатися призначеними для цілей цієї Директиви.

Розпорядження на переказ, внесені у систему до набуття чинності національними положеннями, що імплементують Директиву 2009/44/ЄС, але врегульовані пізніше, повинні вважатися розпорядженнями на переказ для цілей цієї Директиви.

#### ▼ M2

##### *Стаття 10a*

1. Компетентні органи повинні співпрацювати з ESMA для цілей цієї Директиви згідно з Регламентом (ЄС) №1095/2010.

2. Компетентні органи повинні невідкладно надавати ESMA всю інформацію, необхідну для виконання її обов'язків згідно зі статтею 35 Регламенту (ЄС) № 1095/2010.

#### ▼ B

##### *Стаття 11*

1. Держави-члени повинні ввести в дію закони, підзаконні нормативно-правові акти та адміністративні положення, необхідні для дотримання вимог цієї Директиви, до 11 грудня 1999 року.

Вони негайно інформують про це Комісію.

Якщо держави-члени ухвалюють такі інструменти, вони повинні містити покликання на цю Директиву або супроводжуватися таким покликанням у разі їх офіційної публікації. Методи здійснення такого покликання визначають держави-члени.

2. Держави-члени передають Комісії текст положень національного права, ухвалених у сфері регулювання цієї Директиви. Держави-члени у своєму повідомленні повинні надати таблицю відповідності, покликану продемонструвати національні положення, які існують або були впроваджені стосовно кожної статті цієї Директиви.

#### ▼ M4

3. Не пізніше 18 липня 2015 року держави-члени повинні ухвалити, оприлюднити та передати Комісії інструменти, необхідні для дотримання першого абзацу першого підпараграфу пункту (а) статті 2.

▼В

#### *Стаття 12*

Не пізніше ніж через три роки після дати, зазначеної у статті 11(1), Комісія повинна подати Європейському Парламенту і Раді звіт про застосування цієї Директиви, який, у відповідних випадках, повинен супроводжуватися пропозиціями про внесення змін до цієї Директиви.

▼M5

#### *Стаття 12a*

До 28 червня 2021 року Комісія повинна здійснити огляд практики застосування державами-членами положень цієї Директиви до національних установ, які беруть безпосередню участь у роботі систем, що регулюються правом третіх країн, та до забезпечення, яке надається у зв'язку з участю у таких системах. Серед іншого, Комісія повинна оцінити потребу у будь-яких подальших змінах до цієї Директиви стосовно систем, що регулюються правом третіх країн. Комісія повинна подати Європейському Парламенту і Раді звіт, який, у відповідних випадках, повинен супроводжуватися пропозиціями про внесення змін до цієї Директиви.

▼В

#### *Стаття 13*

Ця Директива набуває чинності в день її опублікування в *Офіційному віснику Європейських Співтовариств*.

#### *Стаття 14*

Цю Директиву адресовано державам-членам.

---

(<sup>1</sup>) ОВ L 177, 30.06.2006, с. 1.

(<sup>2</sup>) ОВ L 145, 30.04.2004, с. 1.

(<sup>3</sup>) ОВ L 168, 27.06.2002, с. 43.

(<sup>4</sup>) ОВ L 331, 15.12.2010, с. 84.

(<sup>5</sup>) ОВ L 146, 10.06.2009, с. 37.